

Valentin Katasonov: Trump v roli Hérostrata

- Redakce CZ24 News | 29. května 2020

USA: Prezident USA Donald Trump vyzval Federální rezervní systém (Federal Reserve Act, Fed), aby začal používat zápornou úrokovou sazbu. Svoji výzvu zveřejnil 12. května na Twitteru. „Protože jiné země již čerpají ze záporné sazby výhodu, USA by také měly přijmout tento «dárek». Jde o velká čísla!“, napsal.

Není to poprvé, co se americký prezident obrací na Centrální banku USA s takovou výzvou. „My musíme vždy platit méně procent než ostatní!“, napsal v září minulého roku a poukázal na záporné úrokové sazby zavedené v Evropě a Asii. Ale v říjnu minulého roku Trump na svém twitterovém účtu napsal: „Federální rezervní systém nesplní svou povinnost, jestliže nesníží sazby nebo v ideálním případě nezavede stimulační opatření. Podívejte se na naše konkurenty po celém světě. Německo a jiné země dostávají peníze za své půjčky. Fed příliš rychle zvýšil sazby a příliš pomalu je snižuje“. Trump neřekl přímo, že od Federálního rezervního systému žádá zavedení záporných úrokových sazeb, ale naznačil to, když uváděl jako příklad Německo. Německá státní pokladna vydává dluhopisy se zápornou sazbou. To znamená, že získává peníze nejen z obchodu, ale ještě kupující za dluhopisy připlácejí. Trump také vyjádřil přání zvyšovat státní dluh Spojených států získáváním doplňujícího zdroje peněz do pokladny. A k tomu je potřeba záporná základní sazba Federálního systému.

Připomínám, že v roce 2008 na vrcholu finančně-ekonomické krize Federální systém snížil základní sazby na 0,0-0,25 %. Na této úrovni se držely do prosince r. 2015. Potom následovalo několik zvýšení a klíčová sazba postupně dosáhla úrovně 2,25-2,50 %. Od okamžiku svého nástupu do Bílého domu Trump usiloval o snížení základní sazby. Na konci července minulého roku byla sazba snížena o 0,25 % (25 bazických bodů). V září došlo ještě k jednomu snížení, kdy se sazba pohybovala v rozmezí 1,75 - 2,0 %. Trump neustále tlačil na předsedu rady amerického Federálního rezervního systému a usiloval o radikální změny v základní sazbě. V zápalu hněvu jednou prohlásil, že Federální systém představuje pro Ameriku větší hrozbu než Čína. Avšak se začátkem virové a ekonomické krize ostré rozepře mezi prezidentem USA a americkou Centrální bankou začaly ustávat. Vedoucí představitelé Fedu pochopili závažnost hrozeb způsobených krizí a začali energicky jednat.

Zprvė spustili tiskařský lis (obnovení „kvantitativního uvolňování“, ale v mimořádně velkém měřítku).

Zadruhé rychle dovedli základní sazbu ke spodní hranici. V březnu Federální systém uspořádal dvě mimořádná zasedání k tématu základní sazby a snížil ji o čtyři standardní příčky. Opět se začala rovnat 0,0 - 0,25 % (úroveň, na které byla mezi lety 2008 a 2015).

Trump a ostatní zastánci dalšího snižování základní sazby, tj. jejího přechodu do záporné zóny, se řídí následujícími body:

1. Peníze budou dostupné pro firmy reálného sektoru a zmírní propad ekonomiky za podmínek krize způsobené rozšířením virové infekce.
2. Nízká základní sazba bude napomáhat snížení měnového kurzu dolaru, což zvýší mezinárodní konkurenceschopnost americké ekonomiky.
3. Vláda USA se vydala směrem rychlého zvyšování státního dluhu. Snížení základní sazby bude přispívat ke snížení sazeb amerických státních dluhopisů, s jejichž pomocí ministerstvo financí Spojených států zakryje mezery ve federálním rozpočtu. Může vzniknout riziko růstu nákladů na obsluhu státního dluhu. Aby bylo možné tomuto riziku se vyhnout, je potřeba snížit základní sazbu. Bylo by celkem ideální, aby sazby na státní dluhopisy byly záporné. Potom by státní dluh nepředstavoval výdaje, ale příjmy do amerického rozpočtu!

Trump je připraven soutěžit s jinými zeměmi ve snižování základní sazby. Federálnímu systému se už prakticky podařilo vyrovnat Evropské centrální bance, která na začátku r. 2016 snížila základní sazbu na nulu a na této úrovni se drží už více než 4 roky.

Mezi 0,0-0,25 % se dnes nachází základní sazby většiny centrálních bank zemí „zlaté miliardy“ (%): Banka Švédska - 0,0; Národní banka Dánska - 0,05; Banka Anglie 0,10; Banka Kanady - 0,25; Rezervní banka Austrálie - 0,25; Rezervní banka Nového Zélandu - 0,25. Současně však bude Federální systém zůstat pozadu například za bankou Japonska, která používá sazbu minus 0,10 % a za Národní bankou Švýcarska, která má rekordně nízkou sazbu - minus 0,75 %.

Avšak je potřeba mít na paměti, že mínusy záporných sazeb mohou převažovat nad výše uvedenými plusy. Negativních důsledků je několik, vyjmenuji jen dva nejdůležitější.

1) Možné další snížení sazeb na státní dluhopisy USA a jejich přechod do záporné zóny mohou vést ke snížení poptávky na státní dluhopisy USA na světovém finančním trhu. A dokonce k úplné ztrátě zájmu o tento finanční nástroj ze strany tradičních kupujících těchto papírů - centrálních bank jiných zemí, amerických a zahraničních institucionálních investorů (penzijních fondů, pojišťoven, investičních fondů). A tehdy se jediným kupujícím státních dluhopisů stane americká centrální banka. Nicméně už dnes více než 90 % posledních vydání státních dluhopisů skupil Federální rezervní systém. Vzniká bludný uzavřený kruh „Fed - státní pokladna“, ve kterém se budou točit dolary a peníze ze státní pokladny. Fed a státní pokladna se ocitnou ve virtuálním světě a nakonec ztratí schopnost ovlivňovat svět reálný - nejen za hranicemi USA, ale i uvnitř země.

2) Další snížení základní sazby Fedu může vést k oslabení měnového kurzu dolaru. Jestliže oslabení bude silné, dolar může kolísat a začít prudce ztrácet pozici světové měny. Amerika ztratí status veliké mocnosti, která se od konce 2. světové války opírá o dva hlavní pilíře - dolar a vojenskou sílu.

P.S. Americký dolar může začít kolísat také z jiných příčin. Trump vyhrožuje tím, že anuluje portfolio amerických státních dluhopisů, které jsou v rozvaze Národní banky Číny. Cenový objem těchto papírů činí 1,1 bilionů dolarů. Trump tvrdí, že Washington tak učiní, jestliže Čína nenajde jiné způsoby, jak kompenzovat Americe „škody, způsobené rozšířením koronaviru v USA“. Centrální banky jiných zemí (nejen Číny) pochopily, že Trump opravdu může odmítnout plnění dluhových závazků skrze státní dluhopisy. Zasadil tak velmi silnou ránu důvěře v dolar. Právě proto poptávka po americkém dluhu za hranicemi USA za poslední dva měsíce prudce opadla. Právě proto se hlavním kupujícím nových vydání státních dluhopisů v dubnu stal Federální rezervní systém. Brzy se může stát jejich výlučným kupujícím.

Valentin Katasonov

Překlad: zvedavec.org